

1

W ODPOWIEDZI
SZANOWNEMU PANU REAKTOROWI

" MYŚLI NIEPODLEGŁEJ".

W Nr. 319 "MYŚLI NIEPODLEGŁEJ" z dnia 10 września rb. znajduję dość obszerną wzmiankę o "R 1914" p.t. " PAN MUSIAŁEK O LEGIONACH".

Nie mam bynajmniej zamiaru polemizowania z Szan.Red. "Myśli Niepodległej". Jestem daleki od upatrywania złej woli w sposobie przedstawiania przezeń pewnych faktów, przeciwnie, jestem zdania, iż osądził je tak, jak je rozumiał, jak sumienie obywatelskie, jak głęboki patriotyzm polski - mu nakazywał. Jeden jednakże zarzut uczynić sobie pozwolę: że sąd swój wydał może zbyt impulsywnie, bez gruntownej znajomości przedwojennych warunków galicyjskich, wskutek czego wielu faktom daje najzupełniej mylną interpretację.

To też jeżeli zabieram głos w tej sprawie, mam na celu jedynie oświetlenie zaczepionych przez Szan.P.R. urywków z "R.1914". Poznanie istoty rzeczy dopomoże tak Sz.P.Red. jakoteż szerokim kołom społeczeństwa polskiego w Królestwie, do których jego krytyka ideologii twórców dzisiejszych Legionów Polskich za pośrednictwem "Myśli Niepodległej" dotarła, do wydania sądu o polskim ruchu niepodległościowym.

Przedewszystkiem wymaga komentarza następujący ustęp:

To, co przeczytaliśmy.....

wybrano się wiejską furmanką"

1

Ze zaś Józef Piłsudski i Komisja S.S.N. nie rozporządzali w chwili wybuchu wojny niemiecko-rosyjskiej (2 sierpnia) liczną Kawalerią, to należy zaliczyć ten fakt jedynie do ich zasług, gdyż dowodziło racjonalnej gospodarki funduszami czasów pokojowych. Przyznać zapewne Sz. P. Red. raczy, iż twierdzenie w czasie pokoju licznej kawaleryi - pomijając trudności i względy czysto techniczne - byłoby dowodem lekomyślnego ~~kwaz~~ trwonienia kapitałów składanych na cele polskiego ruchu zbrojnego, przez społeczeństwo polskie. Dlatego z faktu nieposiadania oddziałów kawaleryi nie można czynić Józefowi Piłsudskiemu zarzutu Niegotowości bojowej. Inne objawy (?) mogą być probierzem spójności przygotowania i gotowości bojowej stworzonych przez niego organizacyj wojskowych.

Organizacji stosunek Związków i Drużyn Strzeleckich do Komisji Tymczasowej były następujące.

Związki i Drużyny Strzeleckie stanowiły pod względem organizacyjnym odrębną dla siebie całość. Każdy z pojedynczych Związków utrzymywał się w zasadzie z funduszków własnych członków i z darów udzielanych przez osoby prywatne wprost danemu Związkowi, pokrywając z dochodów swoich wszystkie połączone z egzystencją towarzystwa wydatki: opłatę lokalu, kupno amunicji, koszta połączone z odbywaniem ćwiczeń polowych itp. Ponieważ członkowie Związków Strzeleckich byli przeważnie ludzie niezamożni: akademicy, urzędnicy, robotnicy fabryczni, włościanie, zatem i wysokość składek nie mogła być znaczna, tembardziej, że liczna przynależność do Związku pociągała z reguły wydatki na kupno umundurowania. Wkładki miesięczne wahały się od 30 do 50 hal. na wsi a w miastach wynosiły po 1 Koronie mieś. Członkowie zamożniejsi płacili na podstawie dobrowolnej deklaracji kwoty większe - w miarę własnej zamożności.

Stosunek poszczególnych Związków do Komisji Tymczasowej był następujący:

Moralny:

Związki były zależne i podlegały rozkazom Komisji Tymczasowej.

Materialny:

Zw. otrzymywały w razie nieodzownej potrzeby subwencje na kupno broni, pokrycia kosztów ćwiczeń okręgowych ect.

Rozmiary finansowej pomocy jaką otrzymywały Związki od Komisji Tymczasowej były jak zaznaczyłem wyżej niewielkie, ograniczone do nieodzownej potrzeby. Miało to w rezultacie podwójny cel: wychowawczy, gdyż stowarzyszeni przyzwyczajali się gospodarować o własnych siłach - i oszczędnościowy, albowiem Komisja ~~XX~~ Tymczasowa, skazana na dobrowolne dary społeczeństwa, ograniczając swoje wydatki do nieodzownych potrzeb, mimo że miała do obdzielenia subwencyami liczne Związki w całym kraju - mogła ratować swoje fundusze na inne godne cele.

A te inne wydatki były znaczne. Już w końcu roku 1912 i wiosną 1913 - wtedy, gdy to Sz. P. Redaktor czyni zarzut niesumienności z powodu rzekomego nieprzygotowania bojowego polskich organizacji wojskowych, w samym okręgu krakowskim odbywano masowe ćwiczenia po 1000 - 1200 ludzi. Ćwiczenia trwały z reguły 1 lub 29 niekiedy dni. Oczywiście, że użytych materiałów technicznych, amunicja etc. do wyćwiczenia takich mas musiały być znaczny, nie wspominając o tem, że i dodatek na wyżywienie z natury rzeczy był nie mały. Kupno broni, tornistrów, dodatków do umundurowania mniej zamożnych członków, wynosiły również wiele. (Szkoly).

Czyż wobec takich stosunków, , należało może jeszcze rzucić tysiące na zakupno kawaleryi - by ją mieć w pogotowiu - na niedający się określić termin wybuchu wojny?

Nie. Mogły towarzystwa gimnastyczne lokować swe kapitały w sokol-
niach - bo miały inne cele. Ale Związki Strzeleckie mające być (.....)
pogotowiem narodu swoje szczupłe fundusze musiały obracać na produktywne
cele, na istotne ubojowanie szeregów, które głównie stać się mogło przez
uzbrojenie i wyćwiczenie *dobrze* oddziałów.

Nie ulega wątpliwości, że posiadanie kawaleryi było by się niewątpliwie
przyczyniło do lepszego jeszcze ubojowania szeregów - lecz niestety, spo-
łeczeństwo polskie - nieraz najwybitniejsze jego jednostki - nie tylko
teraz w czasie krwawych zapasów zdobywają się jedynie - na krytykę, lecz
miało to miejsce i w czasie pokoju. W chwili wybuchu wojny naigrawa się
" z jednego konia " znajdujące się w pogotowiu, rządu mas kawaleryi, ale
w czasie pokoju to samo społeczeństwo " krytykujące" skrzętnie ciułało
grosz do grosza lub marnowało go bez pożytku.

I tak się istotnie stało, że koń z wozem, który stał się zawiązkiem
trenu Legionów Polskich, był kupiony z trudem - wyraźnie - z wielkim tru-
dem - powtarzam ze względu na zaopatrzonego wykrzyknikiem przez Sz.Red. - i
za składkowe pieniądze (znowu wykrzyknik Redaktora!). Tak za składkowy
grosz odjęty sobie od ust przez robotnika i akademika. Gdybyś S.. Panie Re-
daktorze widział, jak Ci ~~sxlaxekwxi~~ ludzie szlachetni w czasie pokojowej
pracy odejmowali sobie z ust kawałek chleba, jak ten akademik czy robotnik
ciułał grosz do grosza - by - nie oglądając się na Zarząd Strzelca - -
kupić wspomnianego jednego " *Maulichera*...." - to byś Pan miał trochę wię-
cej dla tych ludzi szacunku, nie przywłaszczałbyś prawa i
sadu..... o nich, nie drażniło by P. słowo półbogów - gdyż
w każdym razie pochodziło to od człowieka, który patrzył na kilkuletnią
czynną pracę tych ludzi nie dla własnej przyjemności, nie dla wygod lecz
dla tej właśnie Ojczyzny, której jedynym obrońcą rościsz sobie p.....

W dalszym ciągu złączenia Sz. Redaktor M.M. ofiarność "galicyjskiej
magnateryi".- Nie myślę bynajmniej bronić tej ~~warkx~~ warstwy. Nie ape-
lowano do niej z Kępna (gdyż było to przedwczesnem). Natomiast *ziemiowicie*
~~uczniowie~~

...*granicznych powiatów*... Królestwa przed wybuchem wojny i zaraz po wybuchu jej okazywali gorącą sympatię naszemu ruchowi. Oni też pierwsi pospieszyli z ofiarnością i dając do 6 sierpnia z górami 20 koni oddziałom polskim

SZKOLNICTWO.

W obwodzie piotrkowskim, wbrew rozporządzeniu Naczelnego Wodza Armii 27-go marca 1915 r., które brzmi: "Językiem wykładowym w publicznych szkołach jest język polski", w szeregu wsi, w których wedle orzeczenia wójtów - jedyna podstawa Statystyki dla władz austriackich - jest większość ludności niemieckiej, od dnia 1-go września br. wprowadzony ma być język niemiecki. Rozporządzenie to tyczy się następujących wsi i miasteczek:

1)	Bełchatów	(Szk. Nr. II.)
2)	"	(Szk. Nr. III.)
3)	Kałoduny	gm. Bełchatówek
4)	Pawłowa	gm. Bujny
5)	Danielów	gm. Kamięnsk
6)	Euszczenowice II	gm Kleszczów
7)	Rogowiec	" "
8)	Klementynów	gm. Łęczno
9)	Gierki	" Rozpsza
10)	Kamocin	" Szydłów
11)	Uscze	" Uszczyń

Nadto sporna jest kwestia języka wykładowego w Myszanach gm. Bełchatówek.

Art. Nr:1, 2 i 6 istnieją także szkoły polskie.

Art. Nr: 3,4,5 i 7 do 11 szkoły polskiej nie ma.

Mniejszość polskich dzieci musiałaby przez cały pierwszy rok nauki uczyć się wszystkich przedmiotów po niemiecku a dopiero w II. roku szkolnym zaczęłyby się uczyć czytania i pisania po polsku (Niemcy - najpóźniejsi nawet koloniści są w tych miejscowościach conajmniej od lat trzydziestu w otoczeniu polskim i dzieci wszystkie ~~mówią~~ biegle mówią po polsku - znaczna ilość ich całkiem spolszczona, jedynie wyznanie ewangelickie trzyma ich w łączności).

II. SZKOLNICTWO.

Inicjatorem akcji germanizacyjnej jest Pastor z Bełchatówka stale przesiadujący w Piotrkowie, z tymi, którzy nazwali obecną porę za najwłaściwszą dla podkreślenia, że Królestwo Polskie jest krajem mieszanym (polsko-niemieckim), są: feldmarszałek Köfelle, Komendant etapowy VI armii, podpułk. Turman, Komendant obwodowy w Piotrkowie i Starosta Heller.

II. Malinicko

Inicjatywem akcji: „Gemeinschaftszug” jest partia Poese
z Bedřatovka, statek przeciwny, w Piotrkowie, a tymi: Kłim
naszli
Obecny jest w najwłaściwszym dla podniesienia, nie Kłim
Jelenie jest Krápek mieszczyzny (polsko-niemiecki) są:
feldmarszałek Köfelle, Komendant obywateli, 6. VI amii, polka
Turman, Komendant obywateli Piotrkowie i Hruszka Heller.

Dąbrowa

Ludność do Legionistów.

Radlińska

przed 1/5 - 15

Powstanie "Karpaczków" odbyło się b. pięknie. Dziś jeszcze widać wzdłuż toru biało-czerwone chorągiewki, w Zabkowicach napis Cześć i Sława. W Dąbrowie wyległy widać tłumy. Skauci ze Sztandarami i z pieśnią. Ligi Kobiet z poczęstunkiem i kwiatami. Wzruszenie było ogromne.

Na Zebraniu wspólnym Departamentu ze Związkiem Patryotów podjął się urządzenia obchodu 3-go Maja Dep.Gg. i uchwalono urządzić odczyt (Moraczewski), przedstawienie i nabożeństwo (na które przyjedzie młodzież

2/V Moskalofile.....urządzają koncert i zamierzają sprzedaż znaczka z orłem - na ^{głównych} ~~głównych~~.....

Dębowy
Pondělí
před 45 15

Ludmíle do Lázovského

Postavte „Karpatský“ ady 14. 6. jistě. Dřívější
asociace vstoupí tam brzo - časem chomže, a Dřívější
mapa Asi; Slavn. W Dębowie vylehly, netai Frumy.
Skouci v Skouci; i zpevni. Ligi Kobiet z pocytkami
i Kviatami. W ruce by do agronu.

Na ulozurim nopolnem Depozitarnem Dy. se Puzurim
Faktyto 15 pol) 95. 40 mydrem obchodu 3-50 Myza Sop Dy.
Mekunono mudi dery (Moravskis); puzurime
i novorensk (na ktore puzurim udokoi onolema)

2/2 Muzikalizile myroz Koncert, ravenung
spredni rucika v ottem - na 800000.

OBCHODY.

Kielce. W dniu 6 sierpnia Organizacje Niepodległościowe w Kielcach ogłosiły okolicznościową odezwę w której poruszano między innymi:

Rodacy Kielczanie! Dziś....

.....

a dalej

Rodacy....

Józef Piłsudski

OBCHODY.

Dąbrowa
Radlińska
z przed 1/5 -15

Na zebraniu wspólnym z D.O. i Zw. Patr. podjął się urządzenia ~~Świąt~~
Świąta D.Org. Urzędzi jednak tylko odczyt Moraczewskiego.

Dziś jest zebranie Związku Patryotów dla omówienia Świąta 3-go ~~Maja~~
Maja w naszym duchu przez emisaryuszy łącznie ze Zw. Patr. Na
obchód złoży się przedstawienie, nabożeństwo / na które przyje-
dzie młodzież z okolicy, dla której będzie odczyt specjalny/,
sprzedawanie odznaki, dekorowanie domów nalepkami.

Kielce.

Obchód 6/8 915.

DUCHOWIENSTWO. wobec legionistów.

Ks. Łosiński.

" Dnia 27/VIIjego stanowisko".

Duchowski notae regionis v. v. v.

Ms. Positivus

"Dum 27 VII ----- jęz. Stomus v. v. v."

ADMINISTRACJA AUSTRYACKA.

Pińczów:

Komisarz cywilny	:	Kozicki Stefan
" polityczny:		Pawlikowski Czesław
Lekarz okręgowy	:	Dr. Władysław Pohorski
Inżynier okręgowy	:	Kazimierz Kruk
Inspektor szkolny	:	Ludwik Taras
Weterynarz okręgowy:		Bohdan Langier
Referant do spraw rolnych	:	Lucyan Turman

Adonis vernalis

Pineville:

Korn'san eggery	:	Kosicki, Shefani
" pol. by egg	:	Paulinova, Crestaw
Lenon eggery	:	H. W. Ford, Pohorski
Jurquet eggery	:	Kosimien Kruk
Jurquet eggery	:	Ludwik Ferras
Wolynian eggery	:	Bohdan Langier
Referent to grow volunteers	:	Lucyann Turman

- 1 - Stos. do Legionistów ~~à~~ ich idei.
- 12.- b)" do Moskali
- 13 c)" do Niemców
- 15 g)" do Austryaków

Samopomoc i samorząd lud.

- II. 16 c) Akcja zapomogowa
- 17 b) Szkolnictwo
- 18 d) Sądownictwo
- 19 d) Org.....
- 20 e).... i obchody
- 21 f) f.s. Prasa i Wydawnictwa

Zachowywanie się władz wobec Ludności

- a) Stos. Niemców do ludu polskiego
- 40 Niemcy wobec prawa polskiego
- 45 Stosunek Niemców do Legionów.
- 50 Stosunek Austryaków do Legionów.

